Leliareaal op weg naar groei

Er is afgelopen jaar 400 hectare meer aan lelies gezet, meldt de Bloembollenkeuringsdienst. Dat lijkt een forse groei, maar het areaal daalde in 2020 met 518 en in 2019 met 200 hectare. Anthos waarschuwde voor het vorige plantseizoen nog voor een 'zorgelijke markt' vanwege corona, met het advies het areaal 'drastisch te verminderen'.

Tekst: Hans van der Lee | Fotografie: René Faas

Het areaal daalde al jaren, omdat vraag en aanbod niet met elkaar in evenwicht waren. De afgelopen vier jaar nam het oppervlak lelies in Nederland volgens de BKD-statistieken af met 1.068 hectare, maar het afgelopen jaar kwam er 400 hectare bij en nu staat er in totaal 4.180 hectare. Ongeveer een derde van de verdwenen lelies staat er weer.

In maart 2020 hield Anthos een enquête onder de aangesloten exporteurs en handelaren, waaruit bleek dat de handel graag een verdere krimp van het areaal zag. Ziet de vertegenwoordiger voor de handel in bloembollen en boomkwekerijproducten deze stijging met samengeknepen billen? "Nee", zegt voorzitter Henk Westerhof. "De cijfers vertellen nooit het hele ver-

Verboden afspraken te maken

Anthos roept ondanks de zorgen over de Aziatische markt niet opnieuw op tot krimp. Wel ziet de vertegenwoordiger van de handel weer met lede ogen aan dat het risico weer bij de exporteurs terechtkomt. "Het is nu eenmaal verboden om afspraken te maken over arealen en afstemming om de markt te beschermen is dus moeilijk", zegt voorzitter Henk Westerhof van Anthos. Om die reden deelt de organisatie de exportcijfers ook niet. "Dat zorgt altijd voor invloed op de stemming in de markt." Wat Westerhof betreft wordt het tijd om naar een betere verdeling van de risico tussen teelt en handel te kijken. Retorisch: "Natuur is een risicofactor voor de teelt, maar de vraag is of de handel moet opdraaien voor de gevolgen van bijvoorbeeld corona."

haal", doceert Westerhof. Zo wordt een deel van de areaalstijging bijvoorbeeld verklaard door een verhuizing van een leliekraam van Frankrijk naar Nederland en uit het feit dat ruimer is geplant, zo blijkt uit de gegevens van Anthos. "En kwekers hebben in het coronajaar wel degelijk gereageerd op de oproep te krimpen." Volgens technisch directeur van De Jong Lelies in Andijk en voorzitter van de Lelievereniging West-Friesland Wijnand van der Kooij kan de markt die extra lelies wel aan. In februari 2019 riep hij namens de vereniging ook nog op tot krimp, die dus ook volgde. "We zijn wel verrast door de uitbreiding. We hielden rekening met 3 tot 5 procent meer areaal, maar het werd 10 procent. De oorzaak is het succesvolle eerste kwartaal van 2021, een omslag die ik zelf nooit eerder zag. De verplaatsing van de Franse lelies naar Nederland heeft ook een flinke invloed op de uitbreiding."

KENTERING

Vorig seizoen is 13 procent minder geplant. Westerhof: "Covid heeft echt voor een kentering gezorgd." De handel werd geconfronteerd met het Chinese decreet om minder leliebollen te sturen. De exporteurs zaten met voorraden in hun maag en kwekers vreesden dat lelies niet meer werden afgenomen. Westerhof: "Dat rampjaar heeft zich echter niet vertaald in de afzet van minder stuks, blijkt uit onze exportcijfers." Dat het toch een minder jaar werd, zit 'm in het feit dat de afzetkosten en dus de kostprijs dat jaar veel hoger waren. Meer opslag en hogere transportkosten zorgden voor lagere marges. Het snelle herstel van de Aziatische economie geeft de leliesector weer vleugels. China is weer aan de markt en de lelieafzet stijgt met 16 procent ten opzichte van het rampjaar. "Precieze cijfers hebben we niet, maar we weten wel dat de exportwaarde lager ligt", nuanceert de Anthos-voorzitter. De binnenlandse markt is ook goed, net als voor de andere sierteeltproducten. De bloemen- en bollenmarkt heeft een flinke impuls gekregen door de pandemie. De omslag is voor de kwekerij meer dan welkom, stelt Van der Kooij. "De vraag is alleen of de hogere kostprijs voor de broeierij ook leidt tot een renderend seizoen. Het ene jaar zit de bol in de lift, het andere jaar de bloem", stelt hij vast.

ZORGEN

Anthos signaleert de positieve ontwikkeling in de handel na het coronajaar, maar houdt een slag om de arm bij een blik vooruit. "Dat is altijd moeilijk", weet Westerhof. "We zien de coronacijfers in China, Taiwan, Vietnam en Japan weer oplopen en juist dat zijn vier van de zeven landen die 75 procent van de afzet voor hun rekening nemen." De voorzitter kan niet voorspellen wat de gevolgen zullen zijn. "Er zijn wel weer zorgen over de bestellingen. Zullen ze doorgaan? We weten het nog niet." Handelaren zijn in overleg. Het goede nieuws is dat de afzet richting Midden- en Zuid-Amerika wel 'redelijk doorloopt'. De Verenigde Staten en Mexico nemen minder af, Colombia vraagt meer lelies.
Ook Van der Kooij heeft zorgen, maar die draaien om de kostprijs. "Het effect van corona in de afzetlanden hangt vooral af van het plaatselijke beleid. Komen er weer veel strenge lockdowns? Dat moeten we nog zien. Duidelijk is wel dat de beschikbaarheid van reefercontainers een probleem blijft. Rederijen rekenen nog steeds veel hogere prijzen. Voor gebruikers en klanten geeft dat veel geduvel. Eerder dacht ik dat het in de loop van dit jaar wel zou normaliseren, maar nu vrees ik dat die hogere prijzen in ieder geval doorgaan tot in 2022."